

**Stanowisko Konfederacji Lewiatan w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustaw
w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła
oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 72)**

Konfederacja Lewiatan zwraca uwagę, że *projekt ustawy o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła oraz niektórych innych ustaw* (dalej: Projekt) ma na celu nie tylko wsparcie odbiorców w obliczu przyszłorocznego wzrostu cen nośników energii, ale także doprowadzenie do obniżenia cen energii elektrycznej w dłuższej perspektywie.

W opinii Konfederacji Lewiatan dążenie do przywrócenia rynkowego kształtowania cen energii elektrycznej, ciepła oraz gazu powinno być priorytetem administracji publicznej. Przyjmujemy utrzymanie dotychczasowych mechanizmów osłonowych dla gospodarstw domowych do 30 czerwca 2024 roku podtrzymując przy tym, że niezbędne jest uwolnienie potencjału inwestycyjnego technologii odnawialnych źródeł energii. Szczególnie doceniamy te aspekty regulacyjne, które w horyzoncie długoterminowym wpłyną pozytywnie na poziom i stabilność cen energii, ciepła oraz gazu, a także umocnią konkurencyjności gospodarki i otwartości do inwestycji. Dostrzegamy istotne znaczenie propozycji przywrócenia obliwa giełdowego, które w opinii Konfederacji Lewiatan ma szansę ustabilizowania cen energii elektrycznej. Jednocześnie opowiadamy się także za postulowanym ukierunkowaniem ochrony socjalnej odbiorców energii elektrycznej, ciepła oraz gazu o niskich dochodach, którzy są szczególnie narażeni na ubóstwo energetyczne.

Popierając przyjęte podejście generalne, Konfederacja Lewiatan proponuje zmiany do Projektu mające na celu doprecyzowanie zapisów w sposób umożliwiający precyzyjną realizację wymogów prawnych mających obowiązywać w roku 2024, ale także prawidłowe rozliczenie obciążeń wytwórców i sprzedawców energii wynikających z przepisów obowiązujących w roku 2023. Propozycje zmian przygotowane zostały w duchu zrozumienia potrzeby realizowania działań osłonowych dla odbiorców końcowych w roku 2023 i kontynuowania takich działań w pierwszej połowie 2024, przy uwzględnieniu potrzeb przedsiębiorców mających te działania realizować lub w nich partycypować. Tylko uwzględnienie potrzeb wszystkich stron pozwoli budować konkurencyjny rynek energetyczny.

Opowiadamy się za procedowaniem projektu po dokonaniu niezbędnych zmian legislacyjnych, które wskazujemy w dalszej części pisma.

Deklarując chęć udziału w dalszych pracach i szerokim dialogu w zakresie rozwiązań na rzecz rozwoju polskiego sektora energetycznego, poniżej przedstawiamy obszary, które w opinii członków Konfederacji Lewiatan wymagają uzupełnienia lub doprecyzowania.

1. Propozycje zmian w zakresie Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej

Projekt w powyższym zakresie w słuszny sposób odpowiada na wyzwanie, jakim jest równoważenie potrzeby zapewnienia akceptowalnych w gospodarce cen energii elektrycznej, jednocześnie tworząc sprzyjające otoczenie finansowe i regulacyjne dla transformacji energetycznej. Jak wskazano we wcześniejszych stanowiskach Konfederacji Lewiatan, nie znajdujemy uzasadnienia dla kontynuacji obecnego modelu finansowania zamrożenia cen energii elektrycznej, który stanowi nadmiarowe

i nieuzasadnione obciążenie dla wytwórców energii odnawialnej oraz spółek obrotu, niezależnie od ich struktury własnościowej i kapitałowej. Poniżej przedstawiamy uwagi do przedmiotowej części Projektu:

- w art. 1 pkt 7 Projektu proponuje się następujące brzmienie:

„art. 8b. Przedsiębiorstwa energetyczne stosujące w rozliczeniach z odbiorcami na podstawie umów sprzedaży energii elektrycznej, stawki opłat inne niż cena energii elektrycznej, stosują w okresie od 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. stawki opłat w wysokości nie wyższej niż:

- 1) stosowane w rozliczeniach z tym odbiorcą na dzień 31 grudnia 2022 r. albo
- 2) w przypadku, gdy umowa została zawarta po dniu 31 grudnia 2022 r.– średnia stawka opłat stosowana przez podmiot uprawniony w umowach sprzedaży energii elektrycznej na dzień 31 grudnia 2022 r.”;

Uzasadnienie:

Proponowana zmiana ma na celu uwolnienie spod reżimu ustawowego, stosowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne stałych opłat handlowych. Pierwotnie wprowadzenie zapisu dotyczącego ograniczenia rozliczeń z odbiorcami uprawnionymi wyłącznie do Cen, o których mowa w art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, było podyktowane przede wszystkim ograniczeniem możliwości przerzucenia przez przedsiębiorstwa energetyczne przychodów od odbiorców na opłaty stałe, w celu uniknięcia ujmowania tych przychodów przy obliczaniu odpisu na fundusz. W związku z brakiem odpisu na fundusz na rok 2024 r. uzasadnienie dla istnienia takiego ograniczenia przestało być zasadne. Jednocześnie zachowane zostaje ograniczenie wysokości opłat handlowych na poziomie sprzed nowelizacji ustawy, zakazującej stosowania opłat handlowych, obejmujące jednak wszystkich odbiorców, a nie tylko odbiorców związanych umową z gwarancją stałej ceny.

- w art. 1 Projektu proponuje się zmianę pkt 11 w zakresie dotyczącym zmian wprowadzanych w art. 12a ust. 4 poprzez dodanie do niego zdania drugiego w brzmieniu:

„4. Dla podmiotu uprawnionego, o którym mowa w art. 5 ust. 1, rekompensatę stanowi iloczyn energii elektrycznej zużytej w punkcie poboru energii, do maksymalnego limitu, o którym mowa w art. 5 ust. 1, i różnicy między ceną energii elektrycznej wynikającą z taryfy zatwierdzonej przez Prezesa URE na 2024 r. a ceną energii elektrycznej, o której mowa w art. 5 ust. 1. W przypadku niezatwierdzenia przez Prezesa URE taryfy przedłożonej przez podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 5 ust. 1 w terminie do dnia 12 lutego 2024 r., rekompensatę stanowi różnica między średnią ceną wynikającą z taryf zatwierdzonych na 2024 r. przez Prezesa URE dla sprzedawców z urzędu dla danej grupy taryfowej a średnią ceną wynikającą z taryf zatwierdzonych na 2022 r. przez Prezesa URE dla tych sprzedawców dla danej grupy taryfowej.”;

Uzasadnienie:

Celem jest doprecyzowanie zasady kalkulacji rekompensaty dla podmiotu wskazanego w art. 5 ust. 1 w sytuacji braku zatwierdzenia taryfy do 12 lutego 2024 r. Kalkulacja rekompensaty jest wówczas analogiczna jak w przypadku podmiotów wskazanych w art. 6 ust. 1.

- w art. 1 Projektu proponuje się zmianę pkt 11, w zakresie dotyczącym zmian wprowadzanych w art. 12a ust. 6 i 7:

„6. Dla podmiotów uprawnionych, o których mowa w art. 4 ust. 1 oraz 5 ust. 1, tymczasowa rekompensata wypłacana w okresie do dnia zatwierdzenia przez Prezesa URE taryfy, o której mowa odpowiednio w ust. 3 i 4, obliczana jest na podstawie różnicy między ~~60%~~ 80% ~~ceny stosowanej przez ten podmiot uprawniony dla danej grupy taryfowej wynikającej z dotychczasowej taryfy~~ średniej ceny energii elektrycznej dla danej grupy taryfowej wynikającej z taryf zatwierdzonych na 2023 r. przez Prezesa URE dla sprzedawców z urzędu, a cenami energii elektrycznej, o których mowa w art. 4 ust. 1 albo 5 ust. 1.

7. Dla podmiotów uprawnionych, o których mowa w art. 6 ust. 1, rekompensata wypłacana w okresie do dnia opublikowania przez Prezesa URE zgodnie z art. 10 średniej ceny, o której mowa w ust. 5, obliczana jest na podstawie różnicy między ~~60%~~ 80% średniej ceny energii elektrycznej wynikającej z taryf zatwierdzonych na 2023 r. przez Prezesa URE dla sprzedawców z urzędu a cenami energii elektrycznej, o których mowa w art. 6 ust. 1 albo ust. 2.”

Uzasadnienie:

Poziom 60% średniej ceny energii elektrycznej wynikającej z taryf zatwierdzonych na 2023 r. jest zbyt niski w stosunku do kosztów zakupu energii dla odbiorców uprawnionych w 2024 roku. Sprzedawca ponosi koszty zakupu energii elektrycznej sięgające 800 zł / MWh – jest to suma kosztu zakupu energii i certyfikatów dla gospodarstw domowych oraz kosztów związanych z obsługą klienta. Punktem odniesienia dla wymiaru rekompensaty tymczasowej w roku 2024 jest cena około 1070 zł / MWh wynikająca ze średniej ceny taryf zatwierdzonych na rok 2023 dla sprzedawców z urzędu. 60% tej ceny wynosi ok. 620 zł / MWh, co stanowi zbyt niską kwotę w stosunku do ponoszonych przez sprzedawcę kosztów. Sprzedawcy będą skonfrontowani z problemem utrzymania płynności finansowej w sytuacji braku zaliczek na poczet rekompensaty. W związku z tym wyliczenie wysokości tymczasowej rekompensaty na poziomie poniżej kosztów zakupu energii i obsługi dodatkowo pogłębi problemy płynności finansowej sprzedawców energii. Zwłaszcza tych spoza grup energetycznych.

- w art. 1 pkt 11 Projektu proponuje się następujące brzmienie dodawanego art. 12a ust. 10:

„10. Dla podmiotu uprawnionego, który zawarł z odbiorcą uprawnionym umowę z gwarancją stałej ceny, rekompensatę stanowi różnica między wysokością ceny energii elektrycznej wynikającej z zawartej z odbiorcą uprawnionym umowy z gwarancją stałej ceny w zł/MWh ~~nie wyższej niż:~~

- 1) ~~ceną stosowaną w rozliczeniach z tym odbiorcą na dzień 16 sierpnia 2023 r., albo~~
- 2) ~~w przypadku, gdy umowa została zawarta po dniu 16 sierpnia 2023 r. – średnia cena energii elektrycznej dla umów z gwarancją stałej ceny stosowana przez podmiot uprawniony na dzień 16 sierpnia 2023 r.~~

a cenami energii elektrycznej, o których mowa w art. 6 ust. 1.”;

Uzasadnienie:

Celem zmiany jest zapewnienie, aby sprzedawca otrzymywał rekompensatę do pełnej ceny wynikającej z umowy z gwarancją stałej ceny. Proponowany zapis w przypadku odbiorców uprawnionych, którzy w 2023 korzystali z zamrożonych / maksymalnych cen energii i podpisali umowę z gwarancją stałej ceny na 2024 pozbawia sprzedawcę jakiegokolwiek rekompensaty. Przykład: sprzedawca zawarł z odbiorcą uprawnionym w 2023 r. na rok 2024 umowę z gwarancją stałej ceny - cena średnioważona kontraktu BASE 2024 na TGE wynosi około 700 zł/MWh - odbiorca ten płacił w 2023 cenę 414 zł / MWh.

Sprzedawca jest pozbawiony rekompensaty pomimo faktu stosowania zamrożonych cen i dokonania zakupu energii po cenie średnio 300 wyższej niż cena sprzedaży do tego odbiorcy.

- w art. 1 Projektu po pkt 11 proponuje się dodanie pkt 11a o następującym brzmieniu:

„11a) po art. 12a dodaje się art. 12b w brzmieniu:

1. Podmiotom uprawnionym przysługuje rekompensata z tytułu stosowania w rozliczeniach za 2023 rok z odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym obniżenia kwoty należności, o którym mowa w § 50b przepisów wydanych na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.
2. Rekompensata przysługuje w wysokości równej kwocie zastosowanego obniżenia.
3. Do rekompensaty, o której mowa w ust. 1, przepisy art. 17-26 ustawy stosuje się odpowiednio.”

Uzasadnienie:

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z 9 września 2023 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu kształtowania i kalkulacji taryf oraz sposobu rozliczeń w obrocie energią elektryczną wprowadziło obniżki płatności za sprzedaż energii elektrycznej w 2023 roku dla odbiorców w grupie gospodarstw domowych. W rozporządzeniu nie wskazano źródła finansowania tej obniżki, której skala może obciążać sprzedawców do kwoty niemal 2 miliardów złotych. Stąd propozycja wskazania tych rekompensat w ww. ustawie.

- w art. 1 Projektu proponuje się usunięcie pkt 18.

Uzasadnienie:

Proponowany przepis spełnia przesłanki stwierdzenia niezgodności z Konstytucją. Przepis ten narusza prawo strony do sądu. W proponowanym brzmieniu, podmiot uprawniony nie może kwestionować ani zasadności wezwania dokonanego przez Prezesa URE, ani zasadności wstrzymania wypłaty rekompensaty dokonanego przez Zarządcę Rozliczeń SA. Nie ma wątpliwości, że każde z wskazanych powyżej działań o charakterze władczym narusza sferę praw i obowiązków podmiotu uprawnionego. Jednocześnie podmiot uprawniony pozbawiony zostaje kontroli sądowej w zakresie ww. działań i zdany jest na zupełną uznaniowość przede wszystkim Prezesa URE. W ten sposób w sposób oczywisty zostaje naruszony standard ochrony konstytucyjnej wynikający z art. 45 Konstytucji RP. Mając powyższe na uwadze, wnosi się o wykreślenie art. 21a ustawy z Projektu w całości.

W przypadku pozostawienia przedmiotowego przepisu zachodzi konieczność wprowadzenia w jego treści zmian, które doprowadzą do zgodności z ustawą zasadniczą. Poniżej propozycja zmiany:

18) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art. 21a. 1. W przypadku zmiany zewnętrznych warunków wykonywania działalności gospodarczej przez podmiot uprawniony, **które wpływają na obniżenie kosztów uzasadnionych stanowiących podstawę kalkulacji cen energii elektrycznej** wynikających z taryf zatwierdzonych na 2024 r. lub część tego roku, podmiot uprawniony występuje do Prezesa URE z wnioskiem o zmianę taryfy w zakresie obniżenia cen energii elektrycznej ustalonych w taryfie, w terminie 14 dni od tej zmiany.

2. W przypadku gdy mimo wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, podmiot uprawniony nie wystąpił do Prezesa URE o obniżenie cen energii elektrycznej w taryfie, Prezes URE może wezwać

podmiot uprawniony do złożenia wniosku o zmianę taryfy w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

3. W przypadku gdy mimo wezwania podmiot uprawniony nie złoży wniosku, o którym mowa w ust. 2, lub nie uzupełni wniosku w terminie lub uzupełniony wniosek dalej zawiera braki formalne lub merytoryczne uniemożliwiające zatwierdzenie zmiany taryfy zgodnie z art. 44-46 ustawy - Prawo energetyczne, **przepis art. 56 ust. 1 pkt 5a ustawy – Prawo energetyczne stosuje się odpowiednio.**

4. W przypadku zatwierdzenia zmiany taryfy, o której mowa w ust. 1 albo 2, zawierającej obniżoną cenę energii elektrycznej, do ustalenia wysokości rekompensaty z tytułu z tytułu stosowania w rozliczeniach z odbiorcami uprawnionymi cen energii elektrycznej, o których mowa w art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1, albo stawki opłat, o których mowa w art. 7 ust. 1, jako cenę będącą podstawą do rozliczenia rekompensaty stosuje się - za okres od dnia złożenia do Prezesa URE wniosku o zmianę taryfy do dnia jej zatwierdzenia - cenę ze zmienionej taryfy. Prezes URE niezwłocznie informuje o złożeniu wniosku o zmianę taryfy zarządcę rozliczeń.”;

2. Propozycje zmian w zakresie Ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku

Konfederacja Lewiatan zgadza się z proponowanym przez projektodawców kierunkiem związanym z zakończeniem funkcjonowania z końcem roku tzw. odpisu na Fundusz, dokonywanego m.in. przez wytwórców energii w źródłach odnawialnych. Konfederacja Lewiatan zwraca uwagę, że obecny model finansowania zamrożenia cen energii elektrycznej stanowi nadmiarowe i nieuzasadnione obciążenie dla wytwórców energii odnawialnej oraz spółek obrotu, co w dłuższej perspektywie zagraża realizacji polityki energetycznej Polski i nowych ambitnych celów klimatycznych w świetle przepisów unijnych.

Projekt w obecnym kształcie odpowiada na pilną potrzebę znalezienia równowagi między zapewnieniem stabilności cen energii elektrycznej a skutecznym wspieraniem inwestycji w OZE i spójnością polityk oraz regulacji w tym zakresie w dłuższej perspektywie. Odpowiedzialność za osiągnięcie celów energetycznych nie powinna spoczywać wyłącznie na określonych technologiach wytwórczych bądź na sektorze prywatnym. Należy równomiernie rozłożyć koszty utrzymania dotychczasowych cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych. Poniżej przedstawiamy uwagi do przedmiotowej części Projektu:

- w art. 2 w pkt 1 Projektu po lit. a proponuje się dodanie lit. aa w następującym brzmieniu:
„aa) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
„cena rynkowa – część zmienną ceny energii elektrycznej netto określoną w zł/MWh ustaloną w ramach
a) umowy sprzedaży energii elektrycznej, w tym zastosowaną w rozliczeniach cenę maksymalną albo cenę stosowaną do limitu zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku lub,
b) rynku bilansującego energii elektrycznej lub
c) umowy związanej ze sprzedażą energii elektrycznej obejmującej w szczególności instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, 1488, 1933, 2185 i 2640 oraz z 2023 r. poz. 180), lub gwarancje pochodzenia w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach

energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, 1383, 2370 i 2687), zwanej dalej "ustawą o odnawialnych źródłach energii", w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej”

- w art. 2 po pkt 9 Projektu proponuje się dodanie pkt 10 w następującym brzmieniu:
„10) po art.43 dodaje się art. 43a, który otrzymuje brzmienie:
Cenę rynkową, o której mowa w art. 2 pkt. 8 ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się w zakresie części zmiennej ceny energii elektrycznej oraz z uwzględnieniem zastosowanej w rozliczeniach ceny maksymalnej albo ceny stosowanej do limitu zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku do obliczenia odpisów na Fundusz, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2 , również za okres przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.”

Uzasadnienie:

Proponowane zmiany mają na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie przekazywania Odpisu na Fundusz z przychodów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej.

Biorąc pod uwagę cele ustawy oraz wymogi prawa unijnego odpis nie powinien być pobierany od niezyskanych przychodów.

Stosowanie przy obliczaniu Odpisu na Fundusz cen rynkowych zgodnie z zaproponowaną definicją ceny rynkowej wyeliminuje interpretacje, która prowadziłaby do obciążenia spółek obrotu koniecznością dokonania Odpisu na Fundusz w zakresie hipotetycznych kwot, które nie stanowią przychodu przedsiębiorstwa obrotu. Kwoty przewyższające cenę maksymalną lub urzędową to kwoty, których przedsiębiorstwo obrotu nigdy nie otrzyma.

- w art. 2 pkt. 2 lit. a Projektu tiret drugie proponuje się następujące brzmienie:
„- art. 2 pkt 2 lit. b-c, w okresie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz art. 2 pkt 2 lit. d-f w okresie od 1 grudnia 2022 r. do dnia 30 czerwca 2024 r., na podstawie umów zawartych, zmienionych lub których cena została określona zgodnie z ust. 2 pkt 3, po dniu 23 lutego 2022 r.”

Uzasadnienie:

Zmiana w celu uniknięcia wątpliwości, że przedsiębiorcy (art. 2 pkt 2 lit. b-c) nie podlegają pod obowiązek stosowania cen maksymalnych w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r.

- w art. 2 pkt 3 lit. b Projektu proponuje się następujące brzmienie:
„b) Po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:
6a. Odbiorcy, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d-f, którzy złożyli oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, i posiadali status odbiorcy uprawnionego na dzień 31 grudnia 2023 r. pozostają odbiorcami uprawnionymi również w okresie od dnia 1 stycznia 2024 do dnia 30 czerwca 2024 r., bez konieczności składania nowych oświadczeń.”

Uzasadnienie:

Zmiana ma na celu doprecyzowanie, że przedsiębiorcy (art. 2 pkt 2 lit. b-c) nie mogą uzyskać ani utrzymać statusu odbiorcy uprawnionego w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r.

- w art. 2 pkt 4 lit. c proponuje się następujące brzmienie

c) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Cenę odniesienia, o której mowa w ust. 2, dla podmiotu uprawnionego będącego przedsiębiorstwem energetycznym, który zawarł z odbiorcą uprawnionym umowę z gwarancją stałej ceny, stanowi wysokość ceny energii elektrycznej wynikającej z zawartej z odbiorcą uprawnionym umowy z gwarancją stałej ceny w zł/MWh.

Uzasadnienie:

Celem zmiany jest zapewnienie, aby sprzedawca otrzymywał rekompensatę do pełnej ceny wynikającej z umowy z gwarancją stałej ceny. W przeciwnym razie rekompensata może nie wystarczyć, aby pokryć sprzedawcy koszty związane z taką umową. Należy w tym miejscu podkreślić, że sprzedawcy zawierali umowy sprzedaży energii w trakcie 2023 roku z gwarancją stałej ceny na rok 2024 – i zakupili energię pod te kontrakty. Zgodnie z proponowanym zapisem w zakresie definicji ceny odniesienia z roku 2023 sprzedawcy są pozbawieni rekompensaty z tytułu zakupionej energii dla tych klientów.

- w art. 2 pkt 4 lit. d Projektu proponuje się następujące brzmienie:

„d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a — 4c w brzmieniu:

„4a. Dla podmiotów uprawnionych, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, na potrzeby rekompensaty wypłacanej za 2024 r., w okresie do dnia zatwierdzenia przez Prezesa URE taryfy, o której mowa odpowiednio w ust. 3 pkt 2 i 3, ceną odniesienia, o której mowa w ust. 2, jest ~~60%~~ 80% ceny stosowanej przez ten podmiot uprawniony dla danej grupy taryfowej wynikającej z dotychczasowej taryfy.

4b. Dla podmiotów uprawnionych, o których mowa w ust. 3 pkt 4 lub ust. 3a, na potrzeby rekompensaty wypłacanej za 2024 r., w okresie do dnia opublikowania przez Prezesa URE średniej ceny, o której mowa w ust. 3 pkt 4 lub ust. 3a, ceną odniesienia, o której mowa w ust. 2, jest ~~60%~~ 80% średniej ceny energii elektrycznej wynikającej z taryf zatwierdzonych na 2023 r. przez Prezesa URE dla sprzedawców z urzędu opublikowanej przez Prezesa URE zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

4c. Różnica pomiędzy kwotami rekompensat ustalonymi zgodnie z ust. 3 pkt 2, 3 lub 4 albo ust. 3a a faktycznie wypłaconymi kwotami tymczasowych rekompensat ustalonymi zgodnie z ust. 4a lub 4b rozliczana jest w ramach wniosku o wypłatę rekompensaty, składanego zgodnie z art. 12.”;

Uzasadnienie:

Przychody z tymczasowej rekompensaty oraz ze sprzedaży po cenach maksymalnych powinny być na poziomie kosztów zakupu energii i obsługi klienta - zwłaszcza w sytuacji, gdy w ustawie nie przewidziano zaliczek dla sprzedawców. Brak pokrycia kosztów działalności grozi utratą płynności

sprzedawców - co może wpływać negatywnie na płynność innych uczestników rynku: OSD, PSE i innych półek obrotu.

- w art. 3 ust. 8 proponuje się następujące brzmienie:

„8. Przedsiębiorstwa energetyczne stosujące w rozliczeniach z odbiorcami na podstawie umów sprzedaży energii elektrycznej stawki opłat inne niż cena maksymalna, stosują w okresie od 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. stawki opłat w wysokości nie wyższej niż:

- 1) stosowane w rozliczeniach z tym odbiorcą na dzień 31 grudnia 2022 r. albo
- 2) w przypadku, gdy umowa została zawarta po dniu 31 grudnia 2022 r.– średnia stawka opłat stosowana przez podmiot uprawniony w umowach sprzedaży energii elektrycznej na dzień 31 grudnia 2022 r.”;

Uzasadnienie:

Uzasadnienie jest analogiczne jak w przypadku propozycji nowego brzmienia art. 8b Ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej i ma na celu uwolnienie spod reżimu ustawowego, stosowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne stałych opłat handlowych. Pierwotnie wprowadzenie zapisu dotyczącego ograniczenia rozliczeń z odbiorcami uprawnionymi wyłącznie do cen maksymalnych, było podyktowane przede wszystkim ograniczeniem możliwości przerzucenia przez przedsiębiorstwa energetyczne przychodów od odbiorców na opłaty stałe, w celu uniknięcia ujmowania tych przychodów przy obliczaniu odpisu na fundusz. W związku z brakiem odpisu na fundusz na rok 2024 r. uzasadnienie dla istnienia takiego ograniczenia przestało być zasadne. Jednocześnie zachowane zostaje ograniczenie wysokości opłat handlowych na poziomie sprzed nowelizacji ustawy, zakazującej stosowania opłat handlowych, obejmujące jednak wszystkich odbiorców, a nie tylko odbiorców związanych umową z gwarancją stałej ceny.

3. Propozycje zmian i uwagi w zakresie Ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw

- Uwaga do art. 4 pkt 4 lit. a w zakresie zmienianego art. 12b ust. 1 pkt 1 - w obecnie obowiązującej ustawie termin na złożenie wniosku o rozliczenie wyrównania trwa do 30 czerwca 2024 r. Niepokojące wydaje się skrócenie tego terminu. Pierwszy kwartał roku kalendarzowego to dla spółek okres wzmożonych prac w zakresie sprawozdań finansowych, sprawozdawczości URE. Dołożenie tak dużego i tak odpowiedzialnego obowiązku analitycznego w zakresie rozliczenia się z otrzymanego wsparcia stanowić będzie ogromne, dodatkowe obciążenie dla przedsiębiorstw, dlatego postulujemy rozważenie zachowania dotychczasowego terminu do 30 czerwca 2024 r.
- Uwaga do art. 4 pkt 4 lit. e w zakresie zmienianego art. 12b ust. 7 sformułowanie „kwota wyrównania wynikająca z rozliczenia” jest niejasne. Zgodnie z art. 12b ust. 1b z rozliczenia wynika kwota stanowiąca różnicę pomiędzy sumą miesięcznych obniżek udzielonych odbiorcom dla poszczególnych miesięcy w każdej grupie taryfowej, a sumą wyrównań wypłaconych na rzecz tego przedsiębiorstwa zgodnie z art. 12a dla danego okresu, zatem ta

kwota zawsze będzie niższa niż wypłacone wyrównanie - w art 12b ust. 7 należy dokonać porównania wypłaconego wyrównania zgodnie z art. 12a z KMOG.

- Pytanie do art. 4 pkt 6 w zakresie dodawanego ust. 8 w art. 15 - co dzieje się w sytuacji odwrotnej niż wskazana w przepisie, w której suma rekompensat jest niższa niż suma obniżek udzielonych odbiorcom? Czy regulują to przepisy art. 15a o świadczeniu wyrównawczym?
- W art. 4 pkt 7 w zakresie 15a ust. 2 pkt 2 proponuje się następujące poprawki:
 - CM – cenę za zamówioną moc cieplną za rok ze stosowanej w danym miesiącu taryfy dla ciepła [zł/MW],
 - SC – stawkę opłaty za ciepło ze stosowanej w danym miesiącu taryfy dla ciepła [zł/GJ],
 - SM – stawkę opłaty miesięcznej za zamówioną moc cieplną ze stosowanej w danym miesiącu taryfy dla ciepła [zł/MW],

4. Propozycje zmian w zakresie rozwiązań skierowanych do sektora energetyki wiatrowej

Rozwój sektora energii odnawialnej, a zwłaszcza wykorzystanie taniej energii wiatrowej, która obecnie charakteryzuje się najniższym poziomem jednostkowych kosztów wytworzenia energii elektrycznej (LCOE), przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki. Dzięki temu Polska może oczekiwać bardziej stabilnych i konkurencyjnych cen energii, co wpłynie korzystnie na rozwój różnych sektorów gospodarki oraz przyczyni się do zrównoważonego rozwoju kraju.

Energetyka oparta na źródłach konwencjonalnych może ograniczać możliwości przyciągania i utrzymania inwestycji zagranicznych w Polsce ze względu na potencjalne związane z nią wyższe koszty oraz negatywne konsekwencje dla środowiska. Dlatego też skierowanie uwagi i inwestycji w rozwój energetyki odnawialnej stanowi strategiczny krok w kierunku zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, w tym także obniżenia cen energii dla odbiorców.

Usprawnienie procesu inwestycji w lądową energetykę wiatrową widzimy wśród działań priorytetowych dla zapewnienia rozwoju gospodarczego kraju. Lądowa energetyka wiatrowa wraz z wielkoskalowymi instalacjami fotowoltaicznymi stanowią najtańsze i najszybsze pod względem realizacji procesu inwestycyjnego źródła energii. Nie można też zapominać o kogeneracyjnych biogazowniach rolniczych o mocy poniżej 500kW zintegrowanych z działalnością rolniczą i przetwórstwem rolno-spożywczym, które w rachunku ciągłym także spełniają wspomniany warunek. Zwiększający się deficyt, zwłaszcza w produkcji zeroemisyjnej energii, stanowi poważne zagrożenie dla funkcjonowania całej polskiej gospodarki, a kwestia ta zdecydowanie wymaga odpowiednich, szeroko uzgodnionych zmian legislacyjnych. Konieczna jest kontynuacja dialogu pomiędzy wszystkimi interesariuszami, aby ostatecznie uzyskać szeroką akceptację nowych rozwiązań, co pozwoli na przyspieszenie procesów inwestycyjnych w nowe, ekologiczne źródła energii.

Zwracamy uwagę, że niektóre proponowane w Projekcie rozwiązania dotyczące energetyki wiatrowej zawierają postulaty podnoszone już wcześniej przez przedsiębiorców zrzeszonych w Konfederacji Lewiatan. **Wyrażamy zatem poparcie dla rozwiązań w zakresie:**

(a) określenia minimalnego dystansu pomiędzy budynkami a elektrowniami wiatrowymi na poziomie 500 metrów, co widzimy jako szeroki konsensus wynikający z wcześniejszych debat. Zwracamy uwagę, że jest to zgodne z powszechną praktyką stosowaną przez podmioty rozwijające projekty elektrowni wiatrowych w oparciu o aktualne przepisy. Przy uwzględnieniu tej zmiany oraz przy obecnej redakcji przepisów pozostałych Projektu zagwarantowane jest, że w każdym przypadku, jeśli w wyniku innych przepisów, np. związanych z dopuszczalnymi poziomami hałasu, odległość większa ma być uwzględniana.

Wielokrotnie wypowiedzieliśmy się za dalszą liberalizacją tzw. ustawy odległościowej dla energetyki wiatrowej, co jednak powinno zostać poddane starannej analizie by nie zaburzyć realizowanych już zamierzeń inwestycyjnych w oparciu o wcześniejsze i trwające procedury planistyczne. Dostrzegamy również przedstawioną w projekcie zmianę sposobu liczenia minimalnej odległości, która powinna zostać doprecyzowana, by nie budzić wątpliwości interpretacyjnych.

(b) wydłużenia czasu na przygotowanie nowych planów ogólnych przez gminy, a także doprecyzowanie możliwości stosowania dla inwestycji wiatrowych wprowadzonych ostatnią reformą nowych procedur planistycznych.

(c) wprowadzenia środków kompensujących dla gmin zainteresowanych rozwojem energetyki wiatrowej.

W ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych proponowany art. 7d wprowadza roczną opłatę, która zostaje zniesiona, jeśli wytwórca przeznaczy co najmniej 10% mocy zainstalowanej do objęcia przez mieszkańców gminy, a ww. moc zainstalowana zostanie skutecznie objęta przez mieszkańców. W opinii Konfederacji Lewiatan zapisy w proponowanym brzmieniu nie precyzują jakie skutki będzie miała sytuacja, w której wytwórca przeznaczy wymagane minimum 10% mocy zainstalowanej, ale nie zostanie ona skutecznie objęta przez mieszkańców, np. ze względu na deklaracje objęcia mocy przez mieszkańców gminy w wolumenie mniejszym niż 10% mocy zainstalowanej. W opinii Konfederacji Lewiatan właściwym rozwiązaniem jest zapewnienie pełnej rozłączności tych dwóch rozwiązań, w szczególności nieobciążania wytwórcy opłatą zapisaną w art. 7d ust. 1. w przypadku opisanym powyżej oraz pozostawienie wytwórcy decyzji czy w przypadku nieobjęcia wymaganych 10% mocy zainstalowanej postanawia on podpisać umowy z prosumentami, którzy zadeklarowali udział w mocy zainstalowanej, czy będzie wnosił opłatę.

Środki, które trafiałyby do gmin z tytułu wprowadzenia powyższej opłaty powinny być ściśle ukierunkowane na szerokie działania w gminach związane z poprawą efektywności energetycznej czy rozwojem prosumenckich instalacji OZE. Wydzielenie tych środków, na przykład do specjalnego dedykowanego funduszu, pozwoli z jednej strony na realne finansowanie działań korzystnych dla społeczności lokalnych, a z drugiej strony (w zależności od ustrukturyzowania tego funduszu w ramach budżetu gminy), na zachowanie dotychczasowych mechanizmów wsparcia, co jest szczególnie istotne dla gmin z mniejszymi przychodami.

Jednocześnie chcielibyśmy wskazać, że dla rozwoju sektora prosumenckiej energetyki wiatrowej oraz walki z ubóstwem energetycznym korzystnym będzie rozszerzenie grona potencjalnych prosumentów, którzy będą mogli objąć moc zainstalowaną m.in. o członków spółdzielni energetycznych, wspólników obywatelskich społeczności energetycznej, uczestników klastrów energii, oraz ewentualnie o przedsiębiorstwa, a także ww. rodzaje podmiotów i mieszkańców gmin ościennych, na które będzie oddziaływała przedmiotowa inwestycja.

LEWIATAN

Przedstawione zmiany są spójne z potrzebami gospodarki, a także wpisują się w sformułowane w ramach niedawnej reformy planowania przestrzennego określające władztwo gminy oraz lokalnej społeczności w procesie planistycznym. Wierzymy, że zaproponowane poprawki przyczynią się do skutecznego zrównoważonego rozwoju, umożliwiając jednocześnie elastyczne dostosowanie planów do dynamicznie zmieniających się warunków gospodarczych i społecznych. Uwzględnienie tych aspektów w dalszym toku prac legislacyjnych pozwoli na skuteczne zrealizowanie celów projektu.

5. Propozycje zmian w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne – przywrócenia tzw. obliga giełdowego

Konfederacja Lewiatan w pełni popiera ideę przywrócenia tzw. obliga na sprzedaż energii elektrycznej. Popieramy wszelkie aktywności wspierające urynkowienie energii elektrycznej, a w przypadku silnie skoncentrowanej branży wytwarzania energii elektrycznej, z jakim mamy do czynienia w Polsce, takie rozwiązanie wydaje się wręcz konieczne.

W grudniu 2022 r. zniesieniu obowiązku sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej na towarowych giełdach energii towarzyszyły liczne sprzeciwy branży energetycznej, w tym także Konfederacji Lewiatan. Co więcej, argumentacja Prezesa URE pozostawała spójna z tymi sprzeciwami – brak transparentności zawierania umów na rynku, często w ramach pionowo zintegrowanych grup energetycznych, brak wystarczającej płynności czy też brak wystarczającej informacji o cenach czy wolumenach energii handlowanych na rynku hurtowym. Podobnie jak projektodawcy zauważaliśmy, że rynek hurtowy przeniósł się na rynek transakcji spotowych i tym bardziej popieramy stanowisko, że utrzymanie obecnej sytuacji braku obliga może powodować przeniesienie ryzyka zmiany cen energii elektrycznej na odbiorcę.

KL/461/208/PG/2023